

Vorbasse Frisen

Frisen og folderen er lavet af billedkunstner Sune Watts. Foreningen Den dynamiske landsby har projekteret og støttet arbejdet. Landdistriktsmidler har finansieret frisen.

 den dynamiske
landsby

Den historiske frise i Vorbasse Fritidscenter fortæller i 11 felter landsbyens 4000-årige historie. De første jægere og samlere er begravet i højene nord for kirken. Her lå også vikingetidens Vorbasse, indtil stenkirken omkring 1180 bestemte landsbyens endelige plads. Her fandtes 'den hellige kilde', der var begyndelsen til den lange tradition, der i dag hedder

Vorbasse marked. Landsbyens historie er tæt forbundet med naturen – heden brydes til opdyrkning og plantagerne anlægges. Jernbanens komme, udbyttet fra tørvemoserne og plantagerne har været vigtige for området vækst. Fritidscentret er i dag et samlingssted for Vorbasse og opland: et center, som landsbyboerne selv har bidraget til med mange millioner kroner.

Bondestenalderen

Langdysserne står endnu. De første beboere i området holdt okser og får og dyrkede jorden.

Vikingetiden

Nær kongemagten i Jelling boede Vorbasses vikinger. Deres langhuse lå nord for kirken.

Helligkilden

Syd for kirken sprang en helligkilde, som middelalderens tiltrængte søgte i håb om helbredelse.

De tidlige hedeboender

Hedens flittige folk levede også af færehold, pottemageri, smedevirksomhed og handel.

Rytterfægtningen

I 1864 drev danske dragoner – i blåt – prøjsiske husarer på flugt øst for Vorbasse.

Plantagerne

Enrico M. Dalgas bragte vision og midler til egnen: 'Bryd heden op, plant træer og opdyrk jorden.'

Vorbasse

Du står i en landsby, som vi kan følge helt tilbage til århundredet før Kristi fødsel. Måske står du hvor stenalderbonden fældede sit første træ, hvor vikingen drev okser på græs, eller nær marken hvor danske dragoner slog prøjsiske husarer på flugt. På frisen er udvalgt elleve vigtige tidspunkter i landsbyens historie.

Tørv

Manglen på brændsel under krigen (1914-18 og 1940-45) gav arbejde i tørvemoserne omkring Vorbasse.

Markedet

Vorbasse Marked er blevet holdt siden 1730, og er i dag et af Nordens største.

Det første tog

Troldhedebanen åbnede i 1918. Den skulle være med til at udvikle 'det mørke Jylland'.

Andelsbevægelsen

Vorbasse Brugsforening kom tidligt (1887) og mejeriet senere (1922).

Fritidscentret

Fritidscentret er blevet byens samlingssted, hvor vi kan mødes, svømme, dyrke sport og gå på biblioteket.

Frisen er udført af billedkunstner Sune Watts. Projektet er planlagt og gennemført af Den dynamiske landsby. Med støtte fra Billund kommunes landdistriktpulje 2015.